

Stefan Raszeja

Recenzja książki Tomasza Jurka „Opiniowanie sądowo-lekarskie w przestępstwach przeciwko zdrowiu”

Przedstawiana czytelnikom książka Tomasza Jurka (189 stron) opublikowana została w 2010 roku przez wydawnictwo Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o. (www.wolterskluwer.pl).

Medycyna sądowa w swojej klasycznej części związanej z prawem karnym dotyczy przede wszystkim ustalania a następnie interpretowania faktów związanych z przestępstwami przeciwko zdrowiu i życiu człowieka. Ten kierunek „sądowy” obejmuje z jednej strony dział odnoszący się do niezwykle ważnej problematyki przerwania życia ludzkiego, co pociąga za sobą doniosłe skutki prawne, z drugiej zaś strony dział orzecznictwa, czy opiniowania związanego z oceną skutków naruszeń integralności cielesnej (anatomicznej i czynnościowej) doznanych przez osoby pokrzywdzone. Pierwszemu z tych działów określanemu często tanatologią sądowo-lekarską, poświęcone są niezwykle

liczne publikacje naukowe stale poszerzające nasze możliwości opiniodawcze w tym zakresie. Działalność medyka sądowego polegająca na sądowo-lekarskiej ocenie uszczerbku na zdrowiu, doznanego w wyniku czynu przestępczego, jest znacznie rzadziej przedmiotem ocen i badań naukowych. W tej sytuacji należy z dużym zadowoleniem przyjąć do wiadomości fakt ukazania się monograficznej pozycji kolegi dr. med. i mgr. prawa Tomasza Jurka, zatytułowanej: „Opiniowanie sądowo-lekarskie w przestępstwach przeciwko zdrowiu”. Przeczytałem ją z zainteresowaniem i uważam, że może być ważnym źródłem wiedzy dla wszystkich zainteresowanych orzecznictwem sądowo-lekarskim, w szczególności dla lekarzy pełniących funkcję biegłych lub specjalizujących się w medycynie sądowej, a także dla prawników.

Cieszę się, że po 43 latach od ukazania się kluczowej swego czasu monografii prof. Walczyńskiego, poświęconej tej samej tematyce, doczekałem się publikacji szeroko omawiającej trudne zagadnienia związane z opiniowaniem lekarskim uszkodzeń ciała w procesie karnym. Układ i interpretacja poszczególnych pojęć prawnych obowiązujących w tym zakresie, jasność wywodów i zaproponowanie kryteriów diagnostycznych wspólnych dla lekarza i prawnika, to główne walory książki.

Prezentując książkę kolegi Tomasza Jurka ograniczam się do zreferowania jej zawartości. Autor podzielił treść książki na trzy części. Rozdział I stanowi jakby wprowadzenie czytelnika do zrozumienia języka przepisów prawnych i reguł stosowania pojęć medycznych zgodnie z kodeksem karnym. Podstawowa treść dzieła zawarta jest w rozdziale II i obejmuje sądowo-lekarską interpretację wszystkich biologicznych skutków przestępstwa przeciwko zdrowiu. Autor

omawiając poszczególne pojęcia kodeksowe, każdorazowo zwracał uwagę na zakres znaczeniowy danego pojęcia, związane z nim wadliwości językowe a także logiczną wartość użytych słów. Rozważania te wykraczają znacznie poza zasięg podręcznikowych definicji i dlatego pobudzają czytelnika do własnych przemyśleń. Taka konstrukcja przedstawiania nie zawsze łatwych treści wciąga czytelnika i stanowi wzór dla opracowań dydaktycznych. Autor ma oczywiście prawo do przedstawiania – jego zdaniem najlepszych – własnych interpretacji danego pojęcia czy danej definicji. Nie wszyscy doświadczeni znawcy omawianych zagadnień muszą się z nim godzić. Wiemy, że trwa jeszcze dyskusja między niektórymi ośrodkami sądowo-lekarskimi w Polsce na temat niektórych spornych pojęć. Treść przedstawianej książki – jak rozumiem autora – ma być właśnie punktem odniesienia do dalszej dyskusji, a sam autor kontynuując temat będzie na pewno dążył do przedstawiania coraz

pełniejszych propozycji rozwiązania problemów opiniodawczych. Dotyczy to również – a może przede wszystkim – rozdziału III książki, w którym przedstawione zostały zasady opiniowania, w tym również zawsze dyskusyjne zagadnienia realności „zagrożenia życia” lub „narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu”.

Trzeba jednocześnie podkreślić, że sposób przedstawienia interpretacji kodeksowych skutków przestępstw przeciwko zdrowiu czyni książkę użyteczną zarówno dla lekarzy biegłych jak i dla odbiorców ich opinii, czyli prawników. To jest też jeden z głównych walorów książki. Cennym uzupełnieniem pracy autora jest zebrane piśmiennictwo. Pominięcie niektórych pozycji (uwagi przekazałem autorowi) nie umniejsza ogólnej wartości pracy.

Reasumując, gorąco polecam wszystkim medykom sądowym, zapoznanie się z tą wartościową pozycją fachową.